

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

OM
AARESTRUP SKOLE
I 300 AAR

1648 – 11. Februar – 1948

AF
TH. JOHANSEN

1948

AALBORG AMTSTIDENDES BOGTRYKKERI

OM
AARESTRUP SKOLE
I 300 AAR.

OM
AARESTRUP SKOLE
I 300 AAR

1648 – 11. Februar – 1948

AF
TH. JOHANSEN

1948

AALBORG AMTSTIDENDES BOGTRYKKERI

Hr. Gregers Krabbe og Skolens Fundatz!

Den 11. Februar 1948 fejrer Aarestrup Skole sit 300 Aars Jubilæum. Paa samme Dag i 1648 var efternævnte Personer tilstede paa Hovedgaarden Torstedlund, for at underskrive den Fundatz, der var Grundlaget for Landsbyens første Skole. Stiftere af Skolen var:

Hr. Gregers Krabbe og Frue, Dorte Daae, til Torstedlund.

Hr. Frantz Rosenberg, Biskop over Viborg Stift.

Hr. Niels Pedersen, Provst i Hornum Herred, Præst for Nibe—Voxlev Sogne.

Hr. Claus Christensen Vorde, Præst for Aarestrup, Buderup og Gravlev Sogne.

Fundatzen oprettedes Gud til Lov og Ære og fattige Børn til Forfremmelse. Skolen kaldes en liden dansk Skole og indrettedes i den østre Ende af det i 1637 oprettede Hospital. Skolestuen var paa to Fag samt en Forstue.

Til at undervise i Skolen udpegedes „den siungendis Degn udi Aarestrup“. Hans Navn nævnes ikke i Fundatzen, men han hed Clemen Søffrensen og samtidig bestemtes, at Efterfølgere som Degne ved Kirken ligeledes skulde være Skoleholdere og „flittigen informere og lære fattige Skolebørn udi deres Catechismus og Børnelærdom og anden Gudfrygtigheds Øvelse, som og at læse Skrift, skrive og regne, saa vidt enhver efter sin Aar og Alder kan fatte og begribe“. Udgifter og Vedligeholdelse af Skolen skulde afholdes af 300 Rdrs. Rente og af de 7 Hospitalsgaarde i Aarestrup, og hver af disse skulde levere 1 Læs Tørv aarligt til Skolestuens Opvarmning. Som Løn for Skole-

Den ældste Skole fra 1648 i Hospitalets østre Ende.

hold skulde Degnen ved hvert Aars Paasketide have 6 Rigsdaler eller Renterne af 100 Rigsbankdaler, som Gregers Krabbe udbetalte som Hovedstol.

Det ser ejendommeligt ud, at Gregers Krabbe allerede paa et saa tidligt Tidspunkt har Interesse for og stifter en Skole for sine Bønders Børn her midt i det afsides beliggende Himmerland, men det var et Udslag af hans Lyst til at gøre sig afholdt af sine undergivne og hans Velvilje overfor Bondestanden. Han var født paa Verløsgaard i Han Herred 12/1 1594. Aaret efter arvede hans Fader Niels Krabbe Torstedlund efter Fætteren Niels Joensen. Gregers Krabbe sendtes 14 Aar gammel til Udlandet for at studere. Saaledes udvidede han sine Kundskaber ved Universiteterne i Leipzig, Strassburg og Padua og var ialt borte i 9 Aar. 23 Aar gammel blev han Sekretær i Cancelliet, og i Christian den 4.s Deltagelse i Trediveaarskrigen fulgte han Kongen til Tyskland. Senere blev han Lensmand paa Hindsgavl og i Ribe, og i 1651 blev han som Lensmand paa Akershus Kongens Statholder over Norge, hvor han ogsaa døde 20/12 1655. 1628 blev han gift med Helvig Ruud af Fuglsang,

der døde i sin 7. Barselseng 1638, kun 25 Aar gammel. Anden Gang giftede han sig med Dorte Daa, den 1/2 1640, en Søster til Alkymisten Valdemar Daa. Hun overlevede sin Mand og døde paa Torstedlund 28/5 1675. De blev alle begravet i Aarestrup Kirke.

Gregers Krabbe stod i hele sin Manddomstid Chr. d. 4. meget nær. I 1629 var han saaledes indbudt til at staa Fader til Kirstine Munks Datter Elisabeth.

Allerede Chr. d. 4. havde Øje for Almuens Oplysning, idet han d. 26. Juni 1626 udstedte et Kongebrev, hvori han opfordrer Provster, Proprietærer og velhavende Bønder til i de større Landsbyer at oprette et ordnet Skolevæsen.

Det er sikkert nok med Henblik paa dette Kongebrev, som iøvrigt kun faa tog til Følge, at Gregers Krabbe oprettede den første Skole i Aarestrup By og Sogn.

Siden 1536 har der været Degne ved alle Kirker i Danmark. Oprindelig bestemtes det, at de skulde være Studenter, da de syngende skulde tage Del i den latinske Messe sammen med Præsten. Dette Krav blev dog ikke fulgt, og i Aarestrup kendes ingen Degne med den almindelige Betegnelse især i 1700'erne — stud. eller studiosus. Degnens væsentligste Arbejde bestod i hans Medvirken ved Gudstjenesten, Bryllup og Begravelse, men før Gudstjenesten skulde han samle Ungdommen enten i Taarnet eller i de øverste Stole, og gaaende mellem dem lærte han saa denne Katechismus og Salmer udenad, thi Bøger havde ingen. Desuden skulde han ringe, holde Kirken ren og gaa med Breve for Præsten.

Gregers Krabbe.

Om gamle Degne og deres Hus.

Aarestrup Kirkeklokke og Degnens Hus er fra samme Aar. Det var Niels Joensen Viffert til Torstedlund, der ejede Kirken fra 1560—1595. I 1582 gav han den nuværende Kirkeklokke til Kirken. Der fortælles, at den Klokke, der nu hænger i Suldrup Kirke, først var ophængt i Aarestrup. Denne Klokke er en Del

*Degnen Søren Jensens
Signet fra 1595.*

mindre, og da Niels Joensen, hvis Navn staar paa begge Klokker, ikke kunde høre den helt ud til Torstedlund, bestemte han en større Klokke til Aarestrup, paa hvilken ogsaa Inskriptionen endnu fortæller, at den gaves til Aarestrup Kirke. Samtidig bestemte han, at Degnen i Aarestrup skulde have en Degnebolig, hvad han ikke tidligere havde haft. I ca. 46 Aar efter Reformationen har Degnen saaledes maatte leje sig ind for at have Tag over Hovedet. Dette vides fra et gammelt Tingbrev,

dateret af Herredsfoged Jens Christensen af Svenstrup paa Hornum Herredsting, den 20. Oktober 1600. Paa Tinget vidnede ikke alene 8 Dannemænd, men tillige 20 Mand med Helgenseed og oprakte Fingre, at det var 18 eller 19 Aar siden, at salig Niels Joensen lod bygge et Hus som

„Søfren Jensen Degen“

nu bor udij og bekoster selv med Tømmer, Leer og Tag. Endvidere meldtes, „at Degnen var meget i Torstedlund at arbejde til Hove for at bo i Huset“.

Det ser saaledes ud til, at Huset er bygget til Degnen i Sommeren 1581 saaledes, at han kunde flytte ind inden 1582 for at kunne bo tæt ved Kirken og ringe først med den lille og senere med den store Klokke.

Huset blev bygget ved nordre Side af Kirken i Kirkegaardens

nordre Dige, og paa dette Sted boede Degnene uafbrudt i 260 Aar.

Det ser mærkeligt ud, at Degnen har haft ikke mindre end 20 Mand fra Sognet foruden de 8 Tingmænd til at vidne om Huset, og man kommer uvilkaarligt til at tro, at nogen havde i Sinde at tage Huset fra ham.

Hvornaar Søren Jensen blev Degn, kan ikke fastslaas, han kendes endvidere kun fra et Skelbrev fra Aar 1595, da han var med til at sætte Skel mellem Foldager og Torsted Jorder for Herremanden i Rodstedgaard, og under dette Brev har han trykt sit Signet i Voks, hvilket endnu er vel bevaret, saa man ser hans Forbogstaver S. I. med et lidt skævt Kors nedenunder. Hele Signetet danner en staaende Oval delt med en Streg.

Hans Efterfølger som Degn er muligvis

Søren Andersen (før 1637.)

Det gamle Tingbrev havde nemlig en Paategning bag paa saalydende: „Seureen Andersens Gienpart, hurledis de viindsfolck vandt om Srr. Jeensen Degens Huus i Ordestrup“. Det ligger nær at antage, at Søren Andersen, da der har været Strid om Huset, har sikret sig en Genpart af Herredstingsdommen.

Clemen Sørensen

var ifølge Traditionen Degn ved Kirken paa den Tid, da Hospitalet i Fundats af 20. August 1637 blev stiftet. Der fortælles, at Gregers Krabbe havde en Datter, der en Dag, mens man spiste til Middag paa Torstedlund, fik et Stykke Flæsk i Halsen og kvaltes, hvorpaa hendes Lig i en aaben Kiste blev sat op i Kirken, indtil Begravelsen kunde finde Sted. Imidlertid sneg en Ligrøver sig om Natten ind gennem Lugen til Kapellet og vilde røve Pogens Smykker og Fingerringe. Idet han vilde rykke en Ring af hendes Haand, gled Flæsket ved Bevægelsen gennem Halsen. Pigen vaagnede ved et Skrig, thi hun havde kun været skindød. Haarene rejste sig paa Røveren, der skyndsomt forsvandt ad samme Vej, han var kommen. Da Degnen var den, der boede nærmest Kirken, raabte Pigen paa ham:

„Clemen, Clemen, kom og hjælp mig!“ Han kom dog ikke, før han skulde ringe Klokkeren om Morgenen. Pigen var da bleven sindssyg af den uhyggelige Oplevelse, men blev bragt til Torstedlund, og Gregers Krabbe byggede Hospitalet til hendes Underhold. Hun døde kort Tid efter dets Opførelse, hvorpaa fem fattige Enker fra Godset fik Ophold der.

Saa vidt Traditionen. Tager man Himber Syssel ældste Matricul fra 1664 og undersøger Aarestrup Bys Beboere, ser man ogsaa nævnt Degnen Clemen Søffrensen, hvorefter der oplyses, at han af det Hus, som han beboer, intet svarer til Torstedlund. Degnen er saaledes blevet fri for at gaa til Hove. Denne Clemen Degn maa, hvis Traditionen er rigtig, have været:

Den første Skoleholder i Aarestrup.

Han havde altsaa sin Bolig ved Nordsiden af Kirken, og naar han skulde undervise, gik han Vest om Kirketaarnet over til Hospitalet, der stadig efter at have været opført flere Gange ligger paa samme Grund, og her i Skolestuen fik han sin Gerning stærkt udvidet som Skoleholder. Man ved iøvrigt intet bestemt om ham. Han har vel været en halvgammel Mand i 1648, men holdt dog Skole i 16 Aar, inden han afstod Embederne i 1664.

Degnen fortrød sit Kortspil.

Endnu ved Folk at fortælle om Clemen, at han havde en hvid Hest, som ofte fik Lov at græsse fritgaaende paa den velhegnede Kirkegaard. En Lørdag Aften havde han været ude at spille Kort, hvad han var forfalden til. Samme Dag var en Grav bleven gravet af Peder Graver. Præsten fra Juelstrup vilde helst have Begravelse om Søndagen efter Gudstjenesten; fhi saa undgik han en ekstra Rejse. Da Clemen ud paa Natten kom hjem, vilde han have Hesten ind, men han kunde ikke se den. Han kaldte paa den, og den vrinskede fra Graven, hvori den var falden. Clemen halede i den Stump Reb, den havde i Grimen, men Bæstet vilde ikke op. Han gik da over til Smedegaarden, der dengang laa klods op ad det østre Kirkegaardsdige, og der kaldte han sin Nabo Jens Smed op. Ved forenede Anstren-

gelsler fik de Hesten op, men Jens Smed talte onde Ord om Kortspil. Da svor Clemen, at han ved „alle Helgener ikke vild spille Kort mere“. Manden, der fortalte Historien, mente, at Degnen, siden han svor Helgenseed, maatte være fra den katolske Tid, men det var han dog ikke. De gamle Herredsfogder brugte denne Eedsformular langt ind i den lutherske Tid.

The image shows a handwritten signature in cursive script. The text is arranged in two lines. The top line reads 'Søren Pedersen Degn' followed by a flourish and 'Egen Haand'. The bottom line reads 'Søren Pedersen Degn' followed by another flourish and 'Egen Haand'. The signature is written in dark ink on a light background.

Søren Pedersen Degn, Egen Haand, fra 1683.

Om Clemen er død eller ikke i sit Embede maa staa hen, men Degnene blev i hin Tid ved saa længe som muligt. At de kunde holde Sangstemmen i Orden til højt op i 80'erne, har man Eksempler paa. Skade, at Præstens Børn i Juelstrup rev Sognets ældste Kirkebog itu, ellers havde der været Haab om at finde hans dødelige Afgang og Alder.

Søren Pedersen (1664—1710.)

Degneembedet i Aarestrup var altsaa bleven et fedt Kald i Clemens Tid. Renterne af Gregers Krabbes Legat er endog opgivet til 9 Daler, hvilket Sum var det højeste Beløb af de forskellige Degneindkomster i Penge. Imidlertid begyndte Degneboligen at rave, og efter at have staaet paa Pladsen omtrent lige nord for Kirkeskibet i 86 Aar, besluttede Søren Degn efter at have boet i den i 3 Åar, at den skulde fornyes. Alt Træværket var raaddent. Desværre havde Forgængerne ordnet det saaledes med Herskabet paa Torstedlund, at de ikke skulde gøre Arbejdsdage paa Hovedgaarden mere, men saa skulde Degnen til Gengæld ikke have Hjælp ved „Bygfæld“, men selv holde sin Bolig i et og alt. Denne Sag var ikke helt let. Ved Vestgavlen af Huset havde han en lille Kaalhave 12 Alen lang og 10 Alen bred. Den var for lille til Byggegrund. At flytte Bo-

Ved Aarestrup Kirkes Nordside i Sommeren 1667. Den unge Søren Degn lægger sidste Haand paa sit ny Hus. Længere henne den gamle Degnebolig fra 1581, der derefter nedreves.

ligen længere mod Nord var meget uheldigt, da her var for fugtigt, og ved stærke Regnskyl gik Bydammens Vand helt op paa denne Plads. Mod Øst gik Kirkegaardsdiget helt ind til Huset, saa han var helt indeklemt. Han gik da ned til Torstedlund. Det var i Foraaret 1667. Søren Degn var da en ganske ung Mand og havde Lyst og Mod til Foretagsomhed. Gregers Krabbe var allerede død for 12 Aar siden, men Fru Dorte Daae boede stadig paa Gaarden. Han fremsatte sit Ønske om at faa bygget en ny Degnebolig, men fik det Svar, at han jo sad i et godt Embede og havde endogsaa Skoleholderløn, og selv havde hans Formand overtaget Boligen paa egen Regning og Hazard. Det kunde Søren ikke benægte, og desuden holdt han ikke for megen Skole for den gode Løn. Det klarede han nogenlunde med, at Børnene udeblev, da de skulde hjælpe til hjemme i Gaardene, naar Folk var til Hove. Det værste var, at han

heller ikke havde Plads at bygge paa, og han vilde helst have Lov at bo i det gamle Hus, mens han byggede et nyt. Resultatet af Samtalen sluttede Naadigfruen med: Ja, riv du kun saa meget ned af det nørre Kirkegaardsdige, som du vil, saa du kan faa Plads, og saa kan du faa et Par Træer fra Skoven at faa savet i min Savgrav, naar du selv hjælper til!“

I Løbet af Sommeren fik Søren Degn den ny Bolig bygget øst for den gamle — et Hus paa 8 Fag a 3 Alen, hvorom ogsaa berettes senere, at det laa paa „Kirkens Fortoug“.

Degnens Indtægter.

Fra Biskop Søren Glud (1673—1693) kom der i Aaret 1690 Rundskrivelse til alle Præster og Degne i Viborg Stift, at en Indberetning angaaende Embedernes Indtægter skulde indsendes til Bispestolen. Heri findes ogsaa en første og fuldstændig Redegørelse fra Søren Pedersen over hans Indkomster:

Den lyder saaledes:

Hornum Herred:

Degnen udi Ordestrup Sogn.

I Reditus frumentaris.

Udi dette Sogn haver det endnu ey været i Brug med Degne-Traver, mens jeg nyder alleinste 1 Skp. Rug af hver Gaard udi Sognet udi alles 3 Tdr. 4 Skp.

II Reditus festivalis.

1. Offeret til de tre store Høitiider beløber sig til uvisse Offer 3 Rdr. 4 Mark.

2. Paaskerente af en Gaard er en Ost af hver Gaard efter Folkenes egen Fiinhed.

3. Paaskerente af en Gaard er $\frac{1}{2}$ Skp. Rug, hvorved er beregnet den Kiærv, ieg skulde hafve for Kloken at Ringe Aften og Morgen.

4. Naar Kvægtiende tages faar ieg til Skriveløn et lam.

III Ædeficia:

Degneboliget bestaar af 8 Binding udi Længden 24 Alen.

Til Degneboliget er udi Vester en Kaalhauge udi Længden 12 Alen i Bredden 10 Alen.

IV Beneficia:

For Skolehold gives mig aarligen 9 Rigsdaler efter Fundatzen, dateret Torstedlund d. 11. Februar 1648.

Ordestrup, den 17. September Anno 1690.

Søren Pedersen.

(med egen Haand).

Til Vitterlighed: P. D. Eckhoff (Sognepræsten).

Denne Degneindkomst stammer sikkert tilbage fra Reformationen 1536. Hverken Præst eller Degn kunde give Oplysning om dens Oprindelse. De sagde, at den var fra „Arilds Tiid“.

Søren Pedersen var gift to Gange. I en Kop og Kvægskatliste fra 1684 ses det, at baade han og hans Hustru Cecil Pedersdatter hver skulde betale 2 Rdr. i Skat, hvilket jo var et slemt Indgreb i de smaa Indtægter. At Degnen hørte til de gode Skatteydere, kan ogsaa ses af, at Gaardene gav 3—4 Mark hver.

I 1699 ses det, at han var gift med Karen Jensdatter, men for dette Aar slap de med 1 Rdr. i Kopskat.

Af Degnens Børn kendes kun to, nemlig Datteren Lisbeth Sørens datter, der var født i 1682, og Sønnen Peder Sørensen, der var født 1685. Han blev før 1719 Gaardfæster i Vester Bjerregaard, som han havde til sin Død i 1753. I daglig Tale kaldtes han ofte Peder Degn, fordi han var Degnens Søn.

En gammel Skoleelevslægt.

Søren Pedersen staar som Alderspræsident, idet han var Degn til 1710 eller i 46 Aar. Muligvis er han fra Aarestrup, og tænkelig er det, at han har været en halv Snes Aar i 1648, da Skolen oprettedes, og at han har faaet sin Lærdom hos Clemen. Hans Søn Peder har naturligvis gaaet i Skolen. Han skrev som Fæstegaardsmand i 1719 sit fulde Navn Peder Sørensen Biergaard meget smukt under i Byens Grandebog. Hans Sønner Peder og Niels Bjerregaard havde mange Børn, og deres Efterkommere i lige Linie, Peder Bjerregaard, der døde 1829, samt hans Søn, Niels P. Bj. og dennes Søn Peder N. Bj. var Fader

til endnu levende Anton Nielsen Bjerregaard paa Ersted Hede, hvis Søn Oluf Nielsen Bj. endnu i Skolens 300 Jubilæumsaar i 1948 har 3 Børn, Orla, Henny og Sigrid, der er Elever i Skolen. Hvis fornævnte Antagelse er rigtig, har denne Slægt saaledes i lige Linie gennem alle de forløbne 300 Aar sendt en meget talrig Skare af Børn til Skolen.

Christen Nielsen Nørholm (1710—1755).

Han var født i Nørholm og døbt i denne Bys Kirke, d. 17. Juni 1683. I denne By var der en Skolemester ved Navn Christen i Slutningen af 1600'erne. Hos ham har Christen været en fremmelig Elev og lært at læse, skrive og regne. Som duelig til at undervise er han bleven Substitut (Medhjælper) hos den gamle Søren Pedersen i Aaret 1710, og det sluttede da ogsaa med, at han giftede sig til Aarestrup Degneembede, idet han fik Datteren Lisbeth Sørensdatter til Hustru. I daglig Tale hed han Livet igennem Christen Degn, mens han selv altid skrev sig for Chr. Nørholm efter sin Fødeby, saaledes som det i hin Tid var almindeligt for baade Præster og Degne.

Hvorledes de gamle Degne har forrettet deres Gerning i Kirken og Skolen, er der kun meget faa Vidnesbyrd om. I Skolen var Kristendomsundervisningen det vigtigste Fag, og hvad der øvedes i Læsning var formet i kristelige Spørgsmaal og Katekismus. Et Fag som Skrivning indøvedes med Pinde, som Børnene skrev Bogstaver med i et Par Sandkasser. Senere har de dygtigste faaet en af Skoleholderen tilskaaret Gaasefjer samt lidt Papir, hvorpaa de har lært at skrive deres Navn med Blæk. En Del Børn fik lært at skrive. Aarestrup Grandebog er saaledes underskrevet med 8 Mænds Navne, og Skriften er efter Tiden ordentlig og læselig. En af de 8 har dog kun kunnet skrive Forbogstaverne af sit Navn. Maaske var der dengang i 1719 kun 8 Bønder i Byen, der kunde mestre Skrift. Den 1. August 1724 var Chr. Nørholm med Byens Ungdom til Visitats i Buderup Kirke, hvor Biskop Søren Lintrup, Viborg, overhørte dem sammen med Gravlev Ungdom. I sin Visitatsbog har han noteret, at Ungdommen var baade meget „nombrence“ og

til en stor Del vel grundet i deres Kristendom. Man maa her huske paa, at en Skolelov endnu ikke fandtes i Danmark, og selvfølgelig har Undervisningen i hin Tid været umaadelig for sømt, og Sommeren igennem har der sikkert kun været holdt Skole i faa Dage. Der har kun været faa Elever.

Landets første Skolelov.

I 1736 indførtes Konfirmationen, men da mange Børn var meget uvidende i Religionskundskab, nægtede Præsterne at konfirmere dem, og de maatte gaa til Præst Aar efter Aar. Dette gav Anledning til, at Christian d. 6. bød, at iflg. Forordning af 23. Januar 1739 — Landets første Skolelov — skulde der oprettes en Skole i hver Kirkeby i Danmark. Saa blev der holdt Møder rundt i Landsbyerne, hvor Præsterne samlede de menige Grander for at tale om Skolens Belliggenhed, Antal af Børn, Udvalgelse af Skoleholdere o. s. v. Det tog ikke mange Aar, før der var Skoler i alle Landets Sogne. Før Forordningen kom, var der dog allerede fra Regeringens Side gjort Gejstligheden opmærksom paa, hvad der skulde ske. Den 12. Marts 1737 samlede Provsten for Hornum Herred alle dettes Præster til Møde i Voxlev Kirke. Her oplystes det, at i Aarestrup havde været Skole siden 11/2 1648, i Sønderholm een siden 1695 og i Nørholm een siden 1709. I Aarestrup Skole underviste Sædedegnen hele Sognets Ungdom, saa her behøvedes ingen ny Skole. Iøvrigt skulde der bygges 14 ny Skoler i Herredet. De ny Skoleholdere skulde have Løn: 6 Rdr., Foder til 2 Køer og 6 Faar samt 25—30 Læs Tørv om Aaret foruden Bolig. Fra Paaske til Mikkelsdag skulde der holdes Skole fra 7—11 Fmd. og 2—6 Eftm., efter Mikkelsdag 9—12 og 1—6 Eftm.

Præsten i Juelstrup, Lauritz Aagaard, bad under de følgende mange Skoleforhandlinger sin Degn i Aarestrup om Oplysninger om Hospitalsskolen, der da havde bestaaet i ca. 90 Aar. I Viborg Bispearkivs Brevpakter angaaende Skoleforhandlinger i Hornum Herred findes følgende egenhændige Skrivelse fra Chr. Nørholm:

Underretning om Skollehuusets part
I øster Ende af Hospitallet

Skollestuen er kuns tvende Bindinger og et Binding til framers, Naar dette binding som er til framers bliver lagt til Stuen, bliver den viid nock, og de kand gierne uden nogen Hinder betiene sig af det framers de har til Hospitallet saa som de, der gaar i Skollen her. I Køckenet ej meere at bestille, end at sætte et par Tørve i Kakelovnen, men tilkøstes nogle Vindver, Borde og Bænker og Skillerum at bryde ned og giøre til Rætte.

Aarestrup.

d. 22. Aprily 1739.

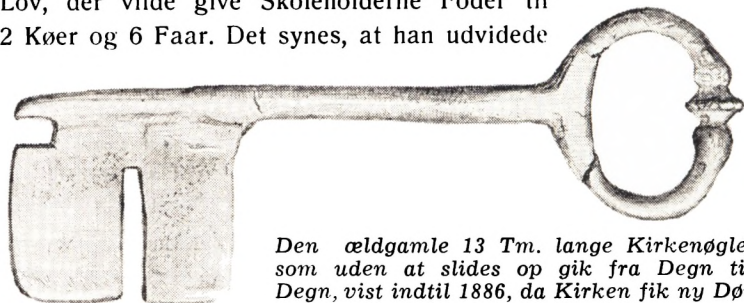
Christen Nørholm.

Samtidig vedlagde han en Afskrift af Skole-Fundatzen af 11/2 1648 og oplyste tillige, at han boede i det samme Hus, som hans Svigerfader havde bygget. „Huset staaer paa Kierchens Fortoft. Kaalhaugen er endnu til det, men kuns ei til Kaal, for sin vaadheds skyld kand ej heller blive anderledes, thi den er omringet med et Gadedam paa den ene Side og stærck Væld og Kiær paa den anden Side, Jord I Marcken eller Eng har ei noget tiid været til Huuset, der har staaet i 72ve Aar og kaldtist Degnebolig“.

Chr. Nørholm var den eneste Degn i Herredet, der skriftligt deltog i de store ny Skoleplaner. Der forlyder intet om, at han fik sin Skolestue udvidet med Frammerset. Aarestrup havde saaledes haft Skole i over 90 Aar, da andre Landsbyer skulde have deres. Mens Sognepræsten L. Aagaard i Skrivelse af 10. Juli 1742 meddeler, at der i hans Pastorat er bygget ny Skolehuse baade i Gravlev og Støvring, saa erklærer han, at Aarestrup Skole i de fattiges Hus var i tilbørlig Stand, saa Degnen stadig kunde undervise hele Sognets Ungdom der for den gamle Løn af 6 Rdr. eller samme Løn, som Skoleholdere skulde have ifølge den ny Skolelov. Fik Chr. Nørholm ikke selv nogen videre Fordel af denne Lov, saa hjalp han dog til, at andre Skoleholdere kunde virke under bedre Forhold. Han var nemlig Kleinsmed, og da man byggede Skolehuse i Giver, Sønderup, Suldrup

og Gravlev, leverede han alt Smedearbejde til disses Døre og Vinduer. Det skete i Sommeren 1741, og for alt dette Arbejde kvitterede han „tacknemlig“ for ca. 11 Rdr. (Søren Simonsen, der var Skoleholder om Vinteren i Torsted, var tillige Tækkemand). Hver af disse Skoler kostede 36—38 Rdr. at opføre.

Chr. Nørholm fik næppe nogen Fremgang ved Chr. d. 6.s Lov, der vilde give Skoleholderne Foder til 2 Køer og 6 Faar. Det synes, at han udvidede

Den ældgamle 13 Tm. lange Kirkenøgle, som uden at slides op gik fra Degn til Degn, vist indtil 1886, da Kirken fik ny Dør

Degneboligen med 1 Fag, altsaa til ialt 9 Fag. Efter 1700 skete der en stor Forandring i Aarestrup By. I Gaardene havde der før den Tid som oftest været to Mænd, ja, undertiden flere, som havde Del i Fæstet, men efter denne Tid bliver det mere almindeligt, at kun een Mand overtager en Gaard. Dette spillede en Rolle for Degnene. I en Indberetning fra 1743 skriver han:

Aarestrup-Degne-Kald.

Degneboligen bestaar af et Rolings Huus, 8 Fag Norden for Kirken i Siden af Kirkegaarden. Saa og et lidet Ladehus paa 4 Fag, som min sl. Formand paa egen Bekostning har ladet bygge og siden baade af ham og mig er holdt vedlige i forsvarlig Stand. Ved Huset er en liden Kaalhave 10 Fag lang 4 Fag bred, som formedelst dens Beliggenhed ikke kan blive større.

1. Reditus Frumentarii. Af hver Avlsmand skal ydes til Degnekorn 1 Skp. Rug aarlig, som beløber sig over al Sognet 4 Tdr. Rug. For Paaske og St. Hansrente skal Degnen ydes 1 Skp. Rug af hver Avlsmand.

2. Reditus Festivales. Offer til de 3 store Højtider kan beregnes til hver Højtid for 2 Rdr. Af hver Husmand skulle gives aar-

lig til Degneløn efter gammel Vedtægt 11 Skilling. Men, som de fleste indeholder dem, kan det ikke beregnes for noget.

3. Beneficia. Fra Torstedlunds Ejere skal efter gammel Fundats betales til Degnen i Aarestrup for Skole-Hold 6 Rdr. Videre Tillæg er her ikke i nogen Maade.

4. Gravamina. 1) Siden Gaardene her i Sognet er blevne omskiftet og Beboernes Antal formindsket, lider Degnen derved Afgang aarlig paa 1 Td. 4 Skp. Rug. 2) Husmændenes Modvillighed i at betale de forhen iblandt Beneficia opførte 11 Skilling for hver, foraarsager Degnen den største Afgang. 3) Der er ingen Slags enten Ager eller Eng tillagt Degnen. Men han maa købe dyre, hvis han til en Ko og nogle Faar-creature fornødentlig behøver.

Aarestrup, 17. August 1743.

test.

Christen Nielsøn Nørholm.

At Degneindtægterne faldt var sikkert en Følge af den store Landbrugskrise i første Halvdel af 1700erne. Studehandelen var ophørt, og Rugen var i meget lav Pris. Gaardene gav kun lidt, og Husmændene tiggede sig Føden til. Amtmændene kunde ikke faa Skatterne ind, saa Landboerne havde uendelig faa rede Penge. Naar Husmændene ikke betalte Degnen, var det sikkert begrundet paa, at de intet havde at betale med.

I Vinteren 1753 indberettede Degnen, Børneantallet i Skolen: Fra Aarestrup 23, fra Ersted 1 og fra Stubberup 1, ialt 25 Børn. Om deres Dygtighed oplyses kun, hvor langt de var naaet i Spørgsmaal og Catekismus, læst inden eller uden ad. Om Skrivning og Regning siges intet, men Forholdet var vel her som i det øvrige Land, at Børnene kun undervistes i disse Fag efter Forældrenes udtrykkelige Ønske. Vilde Degnen klare sig bedre, saa smedede han lige som Lisbeth og Cidsel vævede for Folk. Før sit Giftermaal med Peder Clausen fik sidstnævnte en ny Væv, som Peder Degn ogsaa skal have brugt flittigt.

Den 3. November 1752 døde Nørholms Hustru, Lisbeth Sørensdatte, 70 Aar gammel. Den 4. Marts 1753 afholdtes gejst-

lig Skifte i Degneboligen af Provst Marcus Alsing, Nibe, Pastor Adam Block, Ellidshøj, og Sognepræsten. Heri oplyses, at Degneparret havde en Søn Abraham, der havde „staaet ved Garden til Fods“ i København, hvor han senere havde giftet og bosat sig. En Datter Anne var ogsaa gift i København med Brændevinsmand Niels P. Voldbye, men hun var død for ca. 9 Aar siden, men efterlod en Søn Peder, der senere blev Skrædder. Hjemme i Degneboligen var Datteren Cidsel tilstede. Hun havde holdt Hus for Forældrene i de sidste 4 Aar, skønt hun gerne havde ønsket sig ud i Verden, men da hun ingen Løn havde faaet, tilstodes der hende i Løn 4 Gange 2 Rdr. og 4 Mk. ialt 10 Rdr. 4 Mk. forlods af Boet. Efter Opgør af dette holdtes der offentlig Auktion over en Del Indbo, og bl. a. købte Pastor Aagaard Degnens Klejnsmedeværktøj for ialt 16 Rdr. Chr. Nørholm var nu 70 Aar gl., saa han agtede ikke at smede mere. Lisbeths Begravelse kostede 10 Rdr. 4 Mk., desuden skyldte han i Pension til Aalborg Latinskole for 3 Aar = 1 Rdr. 3 Mk. Degneboligen blev ogsaa taxeret. Den var nu 86 Aar gl., men skønt Fodledet paa den var skrøbelig, mente man dog, at det endnu kunde staa i 10 Aar, men nyt Tag og Reparation paa Ko- og Ladehus vilde kræve en Udgift paa 26 Rdr., hvilke skulde stilles paa Boets Udgifter, der ialt blev paa 63 Rdr., mens Indtægterne var paa 68 Rdr. De overskydende 5 Rdr. skulde tillægges Degnens Begravelse.

Peder Clausen (1755—1784).

Chr. Nørholm tog sig straks efter Hustruens Død en Substitut (Medhjælper), og det varede ikke længe, før han blev enig med Cidsel, og der var ikke langt over til Kirken, hvor, som Kirkebogen meddeler: Dend 23. September 1753 viedes Substitut i Aarestrup Peder Clausen og Cidzel Christensdatter. Forlovere: Sr. Søren Calmer, Birkedommer, Torstedlund, og Degnen Chr. Nørholm. Sidstnævnte vedblev dog at være Degn, idet Peder Clausens Kaldsbrev først er dateret 22. Nov. 1755. Den gamle Chr. Nørholm havde dermed sammen med sin Svigerfader Søren Pedersen været Degne for Aarestrup Menighed i 91 Aar,

og den gamle glædede sig vel til, at Svigersønnen med Datteren skulde gøre det lige saa godt. Sin Alderdom filbragte han hos Børnene, men den blev ikke uden Sorg. Cidzel fødte efterhaanden 6 Børn, hvoraf de 4 døde som smaa, og selv stod han som 83-aarig ved sin Datters Grav ved Siden af Moderens og de 4 Børns den 9. April 1766. Ingen Degn eller Præst i Aarestrup hverken før eller siden har staaet ved saa mange Grave som Chr. Nørholm. Sine sidste Tanker sendte han til Børnebørnene i København, den 15-aarige Marie Elisabeth Abrahamsdatter og Dattersønnen Peder, der var bleven borte for ham. Han havde vel aldrig set dem, men Degnen i Sønderup Albert Christoffer Lytchen lovede, at rejse til Hovedstaden og meddele dem, hvorledes de havde det hjemme i Aarestrup. Efter at have testamenteret sine sidste Ejendele til Børnebørnene, døde han og jordedes den 8. April 1758, 85 Aar gl.

Peder Clausen giftede sig 2. Gang i September 1766 med Else Marie Lytchen, en Søster til Degnen i Sønderup. Hun blev saaledes Stedmoder til Cidzels Sønner, den 11-aarige Niels og den 6-aarige Claus. Faderen jordedes den 9. Juli 1784, 55 Aar gl. Kirkebogen meddeler samtidig: „forhen Sognedegn for Aarestrup Menighed“.

Peder Christensen Alting (21. Juli 1784—1. Oktober 1809).

Peder Alting var 53 Aar, da han blev Degn i Aarestrup. Han kom fra Støvring, hvor han allerede havde været Skoleholder i 26 Aar. Der mistede han sin første Hustru, Else Pedersdatter, i 1768, med hvem han havde 3 Sønner, hvoraf den ældste da var 8 Aar. Han giftede sig 2. Gang med Maren Andersdatter, med hvem han havde en Datter, Maren, født i 1776. Selv var Peder Alting døbt i Volsted, den 11. Februar 1731. Hans Forældre var Christen Alting og Helvig Sørensdatter, der kort efter hans Fødsel flyttede til Skørping.

Mens Peder Alting var Skoleholder i Støvring, ejede Kancelliraad Niels Bjørn Buderupholm (1759—70). Han fik isinde at udgrave det gamle Egholm Slot. Dette Arbejde fik han P. Alting og hans Fader til at udføre. Altings Datter Maren har

meddelt herom, at hendes Fader havde fortalt hende, at det skete i 1763, og at de opbrækkede 26 hugne Sten og 640 Mursten, hvilke Bjørn lod føre til Buderupholm. Ellers fandt de ingen Mærkværdigheder eller kostbare Ting. Stenene lignede Kirkesten, men Faderen vidste ogsaa at fortælle, at Egholm var bygget af 3 nedrevne Kirker: Sørup, Mjels og Tulsted.

P. Alting synes at have været en god Økonom. Da hans 1. Hustru døde udviser Skiftet en Formue paa 68 Rdr., hvilken er en stor Sum for en Skoleholder, der maatte nøjes med lidt mere end 6 Rdr. i Løn om Aaret. Mens hans Forgængere var Smed og Væver, var han Snedker. Han lavede Ligkister til en Pris fra 2—4 Rdr., ligesom han solgte Skabe, Borde og Bænke, og en af hans Senge benyttedes i Sognet over 100 Aar efter hans Død. Hans Skifte fra 1810 udviser ogsaa et ret velstillet Degnehjem. I Stuen: Fyrretræsbord, 3 Bænke, 2 Lænestole, alt rødmalet, Stueur, Egekiste med Jernbeslag. Paa Væggen en Pyramide, Spejl, Skilderier, Kobber Sengebækken og Tobakshylde med 4 Piber. Desuden ejede han et fuldkomment Snedkerværktøj. Efter Udskiftningen i 1798 fik han tillagt Jord til Degneboligen, og paa denne ude ved Ersted Skel opsatte han en Faarefold. Han holdt 2 Køer og 6—10 Faar. Ved Auktionen efter hans Død indkom over 320 Rdr.

Om hans Død meddeler Kirkebogen: Sognedegn Peder Christensen Alting blev funden død i Haven ved Thorstedlund og borttryktes rimeligvis ved Besvimelse, som i de sidste Aar oftere paakom ham, 78 Aar og 8 Mdr. gl. Han blev begravet den 10. Oktober 1809. Gravens Plads var ca. 10—15 Skridt Vest for Skolestætten ved Stiens søndre Side.

Degneboligen var paa den Tid meget gammel og ligesaa brøstfældig. Hvornaar Skolestuen blev flyttet fra Hospitalet over til Boligen er forgæves eftersøgt. Heller ikke en Indberetning af Pastor Jens Bloch Aagaard, dateret 23. Januar 1790 fortæller noget klart herom. Den lyder:

1. Udi Aardestrup Sogn, som bestaar af 3de Bonde Byer, 3 enkelte Steder og Hovedgaarden Torstedlund, er i det gandske Sogn kuns een fast Skole, som besørgeres af Sognets Degn, som

tillige er Skole Holder og bestaar denne Skole af 50 til 60 Nummere fra 5 til 15 Aar.

Det syntest dog for besværlig for een af Byerne, nemlig Torsted Bye, at lade deres smaae Børn gaae en lang Vey, over $\frac{1}{4}$ Miil, og besværlig om Vinteren formedelst et Vadsted, som ey kunde forbigaas, derfor blev for 10 a 12 Aar siden, ved Overslag med Byens og Sognets eeniste Proprietair, sl. Hr. Cammerherre Rosenkrands Lewetzau, vedtaget, at i denne Torsted Bye skulde antages et Menniske, som om Vinteren kunde læse for de smaae indtil de vare 10 a 12 Aar, og denne Skoleholder anviist ugentlig at bespises hos hver Mand i Byen, som ere 7 Gaard Beboere og 4 a 5 Huuse Beboere og aarlig nyde derfor de saa kaldte Lyse Penge af Aardestrup Kirke 3 Rdr. 2 Mk., hvilken Indretning og er i god Orden og ey uden Frugt; Vanskeligheden er: Skole Lønnen for liden og næsten hver Aar en nye Skoleholder, da der ingen Huus eller Skole Stue er indrettet dertil — Børnene fra 5—12 Aar, kan i denne Bye være 12 a 16 Nummere.

2. Veyen er for hver Skoele ey vitløftig, ved $\frac{1}{4}$ Miil og ey vandskelig, naar den i 1ste § omskrevne Vej imellem Aardestrup og Torsted undtages. Hvad Degnen i Aardestrup og Degnen i Graulev faar til Skole Løn, derom ved de ey at gjøre Forklaring, undtagen Degnen i Aardestrup, som efter et Legatum fra de ældre Tiider haver aarlig fra Hovedgaarden Torstedlund 6 Rdr. i Rænte Penge.

3. Degnen i Aardestrup nyder aarlig 2 Skp. Rug af 30 Gaardmænd samt Offer ved Høytiiden, og Ministerielle Forretninger og beregner sin gandske Indtægt i Korn og Penge til aarlig 44 a 46 Rdr., er henved 58 Aar - - -

4. Degne Boligerne ere beliggende i Kirke Byerne og efter de locale Omstændigheder ey kan lige beqvemmere.

5. Skole Huusene ere i god Stand bestaaende ved Degneboligerne af 3 a 4 Fag . . .

6. Hverken ved Degne Boligerne eller Skole Huusene er Aggerland, men en lille Koel-Have ved hver Sted.

Forlængst afdøde Gdr. Jens Elkjær i Aarestrup fortalte, at P. Alting ofte gik i Byen om Aftenen. Hjemkommen en sen Aften saa han gennem Skolens paa Klem staaende Dør, hvorfra der kun var 50 Alen til Kirkedøren, at der kom et Par af de i Kirken begravede Riddere ud og kæmpede med Sabler i Haand foran Kirkedøren. Den ene huggede Hovedet af den anden, som faldt til Jorden. Sejrrherren gjorde nu Front mod Skoledøren sigende: „Kunde du Per Alting, der bag Sprækken gøre det!“ Degnen, der troede sig skjult, blev saa forskrækket, at han bogstavelig talt fløj ind i Alkovsesengen. Næste Morgen, da han skulde ringe, fandt han hverken Hoved eller hovedløs Ridder paa Valpladsen.

Niels Larsen Krabsen (24. April 1810—7. Maj 1836).

Han var den sidste af de saakaldte Sognedegne, og for tredje Gang arvede en Svigersøn Degneembedet. N. L. Krabsen var født i Byen 11. August 1771. Hans Forældre var Hmd. Laust Krabsen og Orlig Nielsdatter, og Bedsteforældrene Krab Nielsen, Skrædder, og Inger Lauridsdatter, der døde i Hospitalet. 91 Aar gl. i 1786. Den ny Degn lovede, før han den 12. Oktober holdt Bryllup med Maren Christensdatter Alting, at modtage Degneboligen uden nogen Godtgørelse „uagtet den var meget brøstfældig“. Maren Andersdatter, Degneenken, skulde han give Husly og Opvartning, som en Søn skylder sin Moder. Blev hun utilfreds og vilde flytte, skulde hun have 7 Rdr. af Kaldet i Enkepension om Aaret.

Det ny Degnepar klarede sig godt. Hurtigt efter hinanden fik de 4 Sønner: Lars Peter i 1811, Peder Christian 1813, Niels 1816 og Anders 1818 og naaede at faa dem alle sat godt i Vej, mens de selv endnu levede. Nr. 1 blev Efterfølger i Embedet, Nr. 2 Gaardmand, Nr. 3 Sognefoged og Dannebrogsmænd, Gmd. i Stubberup, og Nr. 4 blev Skovfoged i Trads.

Niels Larsen Krabsen blev i Embedet til sin Død den 7. Maj 1836, 65 $\frac{3}{4}$ Aar gl. og jordedes tæt ved Peder Alting. Sønnen, Sognefoged Niels Krabsen døde 1882 og fik sin Grav paa Nord-siden af Kirkestien paa det Sted, hvor hans Vugges Gænger gik.

Lars Peter Krabsen (1836—1853)

arvede Embedet efter Faderen, og dermed skulde det have været i en Families Eje siden 1664. Han blev den første examerede Lærer og Kirkesanger, som Degnene tituleredes efter Skoleloven af 1814. Han dimitteredes fra Snedsted Seminarium 1831 med Karakteren: Duelig. I 5 Aar var han først Hjælpelærer. Den 9. Oktober 1840 blev han viet til den 20-aarige Bodild Sørensdatte, Gdr. Søren Ingvaridsens Datter af Bøgelund. Han forfaldt som saa mange i hin Brændevinstid til Drik, og med Lærergerningen gik det saa sløjt, at han allerede 42 Aar gl. afstod Embedet, dog med en Pension paa 66 Rdr. Han døde i Ersted 15. Marts 1862, 50 Aar gl.

I hans Tid i 1841 blev den ny Skole bygget lige Øst for Kirkegaarden og den gamle Degnebolig nedreves Aaret efter. I Løbet af 260 Aar havde denne taget mere og mere Plads op Øst paa. Til sidst, da en Skolestue har været tilbygget, har Huset været paa 12—14 Fag, og Østgavlen var kun fjernet ca. 30 Alen fra Kirkegaardens nordøstlige Hjørne, hvilket tydeligt ses paa Byens ældste Udstykningskort fra 1798.

Degnen fik ikke ringet.

Lars Peter Krabsen sad Søndag den 6. August 1843 i sin Lænestol og tog sig en Middagslur. Han havde været i Byen Lørdag Aften og faaet en lille Taar over Tørsten, saa han trængte til et lille Blund, inden han skulde op at ringe til Gudstjeneste 1. Gang Kl. 1. Det skete da, at et Tordennejr trak op, og før nogen vidste af det, slog Lynet ned i det egetræsspaantækkede Kirketaarn, der straks brændte i lys Lue. Degnen sov videre uden at mærke noget. — Den første, der saa Ilden, var en Kone, der boede i et lille Hus, der dengang laa umiddelbart Vest for Kirkediget nær Taarnet. Hurtigt løb hun ind over Kirkegaarden mod Skolen raabende Krabsen! Krabsen! Da hun ikke kunde se ham, løb hun lige ind i Stuen. Degnen vaagnede i et højt Snork.

„Naa, du sidder her og snorker, Lars Peter!“ udbød Konen vredt. — Naar Folk var høflige mod ham, kaldte de ham Krab-

sen, men var der noget i Vejen, sagde de Lars Peter, thi de havde jo kendt ham, fra han var Dreng. Seende paa hans langsomme Vaagnen til Virkelighed blev hun helt ærgerlig. Hun vidste ogsaa, at han havde været til Gilde om Aftenen. Derfor, idet hun pludselig vendte om, raabte hun: „Nu brænder baade Kokken og Klokken, saa nu ka' do selv baade gaael og ring.“

Kobberhanen paa Taarnets Top smeltede i Ilden og kom aldrig op mere. Klokken faldt ned og fik kun en lille Revne, men blev hængt op igen, saa Degnen fortsatte Ringningen med den indtil 1893, da Revnen efterhaanden blev saa lang, at Klokken maatte omstøbes.

(jfr. Aalborg Stiftstidende, Nr. 156 — 1843.)

Jens Larsen (1853—1876).

Jens Larsen begyndte som Hjælpelærer, den 12. Januar 1852 efter endt Juleferie. Med ham begynder en ny og langt bedre Tid for Skolen i Aarestrup. Den gamle Tid var forbi. Man kan gaa ud fra, at Skoleloven af 1814 først nu begyndte at ske Fyldest med Hensyn til Skolegang og Lærdom. Den Ligegyldighed, som Beboerne havde lagt for Dagen ved f. Eks. ved mindste Lejlighed at holde Børnene hjemme, hvad der var en i Byen nedarvet Skik siden Skolens første Begyndelse, var Folk bleven kede af i L. P. Krabsens Tid. Det var gaaet op for Folk, at Børnene havde bedst af at søge Skolen, og at det for Læreren og Undervisningen var elendigt, naar Skolen saa at sige Aaret rundt kun daglig gik med det halve Antal undervisningspligtige Børn.

Det var saaledes paa en taknemlig Tid for en ny Lærer at komme til Aarestrup. Samtidig var man ogsaa saa heldig at faa en dygtig Lærer. Jens Larsen blev snart anset og agtet iblandt Beboerne for sin store Interesse for Skolen. Nøjagtighed og Punktlighed var fremherskende Anlæg hos ham, ligesom han ogsaa var i Besiddelse af en smuk Sangstemme. Hans ualmindelig smukke gotiske Haandskrift syntes ogsaa at gaa i Arv til mange af hans Elever. Han var født i Voxlev Sogn den 1. Marts 1817, hvor Forældrene var Husmandsfolk. Det

var hans største Fornøjelse, naar han var Hyrde, i Fritiden at sidde bag en Kæmpehøj nær Hjemmet, hvor han ubemærket kunde tilfredsstille sin Videbegærlighed og Læselyst. I Ungdomstiden lærte han Væverprofessionen. Imidlertid tog Trangen til Lærdom Overmagten hos ham, og hos Pastor Thomsen, Nibe, læste han og naaede saa vidt, at han i 1850 som Privatist tog Skolelærereksamen ved Ranum Statsseminarium, for derefter at begynde i Aarestrup. Væveriet lagde han dog ikke til Side. Han havde to Væve i Skolen, og i Fritiden vævede han for Folk.

I enhver Henseende var han godmodig og pligtopfyldende. Han havde dog god Lyst til at ryge Tobak. Paa sine gamle Dage fik han et Halsonde. Han gav sig selv Skylden derfor, følte stor Samvittighedsnag og bad Gud om Tilgivelse for Synden, hvilken han ogsaa fik.

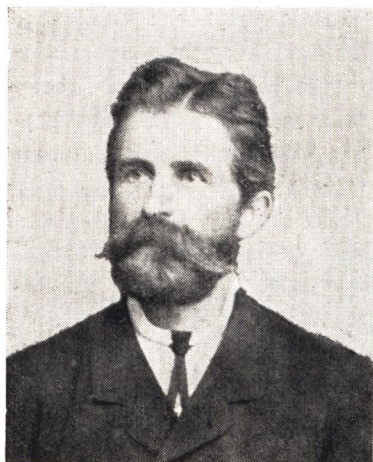
En Nat drømte han, at han kom op i Himlen, og ulykkeligtvis saa han først ved Himlens Port, hvor St. Peder tog imod ham, at han havde Piben med i Lommen. Men Peder lukkede op og sagde: „Værsgod at tænde Piben, min gode Jens Larsen!“ Efter denne Drøm, som han betroede sin Nabolærer i Gravlev, følte han sig trøstet, og Halsen kom sig igen. — Han var Lærer til sin Død, den 5. Januar 1876. Hans Grav umiddelbart Øst for Kirkens Indgangsdør er helt op til Nutiden ofte bleven betænkt med Kranse og Blomster fra gamle Elever.

Jens Larsen med Familie.

Karl Hjorth (1876—1888)

var født i Jerslev i Vendsyssel den 24. April 1848, hvor For-

Karl Hjorth.

Chr. H. Flyger.

ældrene ejede et Hus. Pastor Jansen der og Læreren lagde Mærke til hans gode Evner og læste videre med ham. Efter Ophold paa Morsø, Brønderslev og Askov Højskoler dimitteredes han fra Blaagaard Seminarium i 1871. Efter at have været Lærer paa Askov i kort Tid, blev han i 1872 Andenlærer i Aarestrup, og efter Lærer Larsens Død blev han i 1876 Førstelærer. Sogneraadet var først imod det, men Gdr. Søren Ingvarlsen, der var vred paa dette, gik rundt og fik en lang Liste til Fordel for Hjorth skaffet til Veje, hvorefter Sogneraadet saa rettede sig. Han var dygtig og nidkær, holdt Aftenskole og Sangforening, var Formand i Skytteforeningen og Medlem af en Sangkvartet, der sang ved det første skandinaviske Skolemøde i Oslo 1885, udgav en Sangbog og syslede med litterære Arbejder. Han var gift med en Datter af Pastor Jansen, Anne Margrethe, der døde i Skolen 1884. 1888 blev han af Konsistoriet kaldet til Lærer og Kirkesanger i Ledøje paa Sjælland, hvor han døde, den 20. April 1892.

Christian Helmod Flyger (1888—1900)

var født paa Bakkegaarden i Nr. Tranders, den 28. August 1863. Han tog Eksamen fra Ranum 1883. Efter at have været

Axel Jensen.

Fr. Frederiksen.

Hjælpelærer i Gunderup og Andenlærer i Hasserris, blev han i 1888 Førstelærer i Aarestrup. 1900 forflyttedes han til Poul Paghsgades Skole i Aalborg, indtil han i 1911 overgik til den nyoprettede Ryesgades Skole, hvilken Skole han selv som Byraadsmedlem (1906—1917) og som Medlem af Skoleudvalget havde arbejdet nidkært og indsigtfuldt for. I Aalborg var han ligeledes Medlem af Bestyrelserne af Teknisk Skole og Drengeshjemmet. Han døde i Aalborg den 17. Januar 1929.

Axel Jensen (1900—1906)

var født 6. April 1875 i Øster Hassing, hvor hans Fader var Lærer. Dim. fra Ranum 1894, hvorefter han blev Lærer i Hjemsoagnet og 1900 i Aarestrup. Han blev hurtig anset for sit store Initiativ baade i og udenfor Skolen, men kaldedes i Sommeren 1906 til Førstelærer i Kvandløse, hvor han tillige var baade Kirkesanger og Organist. Her var han en betydelig Frøavler og Landmand. 1924 indvalgtes han i Hovedbestyrelsen for Danmarks Lærerforening, hvis Formand han var fra 1928—36. 1936 udnævntes han til Amtskonsulent for Holbæk Amt. Død paa Rigshospitalet, København, Juledag 1940, 65 $\frac{3}{4}$ Aar gammel.

I hans Tid gav Ministeriet i Skrivelse af 18. November 1901 Sogneraadet Tilladelse til at sælge Skolens Jordlod og Lade. Erstatningsbeløbet til Embedet var 284,48 Kr. Derefter opførtes et nyt Udhus, hvortil Læreren fik 300 Kr.

Kirkens Højtidsoffer afløstes 1. Januar 1902 med 143,38 Kr., mens Accidensoffer først afløstes 1. Januar 1920 med 180 Kr. I ca. 1903 fritoges Læreren for Klokkeringningen. — Efter at Kirken fik Orgel i 1891 var Førstelærerne tillige Organister. Efter Forskolens Ophør i 1901 blev Andenlærerne Kirkesangere om Søndagen indtil 1. April 1943, da Fru Abelone Aldal, Ørnsgaard, ansattes som Organist.

Frederik Frederiksen (1906—1912)

var født den 25. Oktober 1878 i Nørholm, Søn af Gdr. A. Frederiksen. Dim. fra Jelling 1899. Efter at have virket i kortere Tidsrum i Ølgod, Ubberup Friskole, Klitmøller i Thy, ved Borgerskolen i Ringkøbing, i Vallund, i Ølgod og som Enelærer i Hejbøl, blev han Førstelærer i Aarestrup i 1906. 1912 forflyttedes han til Aadum Hovedskole. I sin Fritid studerede han Teologi og tog teologisk Embedseksamen 1926, hvorefter han blev Præst i Kegnæs paa Als i 1928—1945, da han søgte Afsked.

Niels Vilsen (1912—1914)

dimitteredes fra Ranum 1905, blev som Lærer i V. Hornum i 1912 kaldet til Førstelærer i Aarestrup. Han forflyttedes 1. Februar 1914 til Førstelærer og Organist i Ellidshøj, hvor han virker endnu.

Th. Johansen, 1. Maj 1914—

Th. Johansen, f. 7. Juli 1888 i Gudumholm. Præliminærexamen 1905. Lærereksamen fra Ranum 1909. Hjælpelærer i Enslev. 2. Lærer i Nørre Kongerslev 1910—1914. I Aarestrup fra 1. Maj 1914.

Jens Schou Andersen af Tortel Nygaard, Vikar fra 1914—15 under Læreren's Indkaldelse til Sikringsstyrken.

Uddrag af Aarestrup Skoles ældre Protokoller.

Ifølge en Skole Journal for den indbyrdes Undervisning af

15. April 1829 synes Skolens Børneantal kun at have været 30. Niels Krabsen opførte heri daglig hvilke Børn, der var fra-værende, f. Eks. den 24. Juni 1829 Formiddag Nr. 1, 2, 6, 11, 12, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 25, 26, 30, ialt 15, og den 22. Aug.: 1, 4, 6, 9, 11, 12, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27 — ligeledes meddeles, at et Barn kom, da Læseskolen var til Ende, og et andet gik, da

Skriveskolen skulde begynde. Om Sommeren holdtes vist kun Skole om Formiddagen, og da var de udeblevnes Tal højest. Efter 1. Oktober holdtes der ogsaa Skole om Eftermiddagen, og saa sank Forsømmelsernes Antal, saa der

*Lærer Johansen med Familie
(1934)*

vel i Tiden ind til Jul gerne manglede ca. 9—10 i Gennemsnit om Dagen. I Januar og Februar steg de atter, men i Begyndelsen af Marts blev det atter bedre, hvorefter Forsømmelsernes Antal paa enkelte Dage blev meget stort, naturligvis begrundet paa Foraarsarbejdet i Marken, og saa fulgte de mange

Feriers Tid.

I April 1830 holdtes der kun Skole 1 Dag, da der gaves Sædeferie fra 2. Apr. til 27. Maj. Derefter var der Høstferie fra 18. Juli til 1. August og Høstferie fra 22. August—22. September. Fra 22. September—8. November holdtes ingen Skole, da denne var under Reparation.

I 1832 holdtes Sædeferie fra 1. April—21. Maj. Fra den 4. Juni til 14. Juli fandt der ingen indbyrdes Undervisning Sted, „men Børnene er ikkun afhørte dere Lectier i deres Bøger formedelst min Sygdom (Lærerens)“. Høstferie 18. August—17. September.

Det ældste Billede af Aarestrup, tegnet 1873 af Peter Petersen („Jyde Per“, f. 1856 i Stubberup). Man ser Skolen med Udhus, som den saa ud fra 1870 til 1885.

I 1836: Sædeferie 26. Marts—24. Maj. Høstferie 24. Juli—7. August. Store Klasse fri den 16. og 18. August. Høstferie 21. August—18. September. Pløjeferie 18. September—1. Oktbr. Fra 26. Oktober—1. November ingen Skole grundet paa Skolens Reparation og Jubelfesten (Reformationen). Juleferie 23. December—6. Januar.

I 1839: Pløjeferie 14. April—1. Juni. Formedelst Hø høsten ophørte Skolegangen den 20. Juli, og ingen Skolegang fandt mere Sted i Juli eller August Maaneder, da Kornhøsten fulgte strax paa Hø høsten. Skolen aabnedes ifølge Kommissionens Ordre den 23. Septbr., men uagtet behørig Bekendtgørelse derom, mødte ingen Børn i Septbr. og Oktbr. under Foregivende af, at Beboerne ej kunde undvære Børnene fra at optage Kartofler, kjøre Plov og vogte Kreaturer.

Den 16. Januar 1840 Frihed, da H. M. Kong Fr. 6. begravnes, og den 1., 3., 4. og 5. Febr. fri i Anledning af den befalede Folketælling.

Ser man paa de enkelte Skoledage for hvert enkelt Barn, mødte den flittigste i Sommerhalvaaret dog 39 Dage, mens 7 Børn ikke mødte en eneste Dag.

Skolen, som den saa ud 1885—1926.

Visitatser.

Baade Biskop, Provst og Præst og Mænd fra Byen visiterede ofte Skolen efter Skoleloven 1814. Talrige Gange noteres der, at den visiterende selv har overhørt Børnene i Lektier, Læsning og Regning. Man forbavses over, at en Biskop i hin Tid, da Samfærdelsesmidlerne var saa langsomme kunde naa at gennemgaa Stiftets Skoler paa faa Aar. Viborg-Bisperne Tetens og Ølgaards Haand ses flere Gange, og O. Laub holdt Visitats 5 Gange i sin Embedstid fra 1854—78. Biskop Svane huskes af de ældste endnu levende af Skolens Elever. Han hoIdt Visitats 15. Septbr. 1879, 21. April 1883, 16. Maj 1887, 23. Maj 1891 og 29. Juni 1898. Efter Aar 1900 blev Bispevisitatserne sjældne. Sidste Gang holdt Biskop Paul Oldenburg Visitats her d. 19. Oktober 1931.

Et dybt Indtryk

har det gjort, da, som Skolens Dagbog meddeler, Børnene den 20. Juli 1864 fik Hjemlov paa Grund af Preussernes Indmarch i Byen. Den 7. Juli havde der været Udskrivning i Skolen til den fjendtlige Armé (Magazinet i Hobro). Den 14. Juli var der

*Aarestrup Skolebørn med Lærerne Flyger og Gotfred Jensen
Aar 1894.*

Udskr. af Naturalier til samme, og den 16. forstyrrede Fjenden Skolen, og Børnene vendte tilbage til Hjemmet.

Samme Indtryk gjorde det, da to tyske Soldater under Undervisningen traadte ind i Skolestuen den 30. Oktober 1943 og med Haanden til Huen præsenterede sig ved paa Dansk at sige: „Det er fra den tyske Værnemagt.“ Derefter talte de Tysk og sagde, at Skolen var dem for lille. Adskillige Gange senere kom andre af disse Militærpersoner, men lykkeligt for Skolen fandt de denne hver Gang for „klein“.

Om Børnenes Antal.

I 1840 var der 68 Børn i Skolen, i 1850 56 og 1. Maj 1860 endog 90. Dette gav Anledning til, at der oprettedes en Vinterskole i Torsted, hvor først Søren Villadsen fra Gravlev og derefter Jens Christensen Ravnkilde fra Haverslev underviste i en Stue paa 990 Kubikfod for 65 Rdr. pr. Vinter. I samme Stue boede Læreren, her stod hans Seng ved Siden af Skolebordene og her holdt endog den højlærde Bisp O. Laub Visitatser sam-

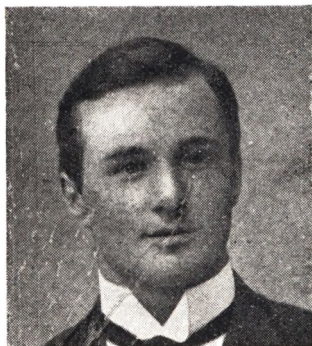
Skolen Aar 1918.

men med Skolekommissionen. I Tiden indtil 1870 steg Børneantallet til 120, hvorfor Andenlærerembedet oprettedes, og Skolen fik fire Klasser. Allerede i 1880 var der 125 Børn, der fra hele Sognet søgte Skolen. Efter at Beboerne i Torsted og Foldager baade i 1869 og 1884 havde arbejdet stærkt paa at faa en Skole selv, blev Tiden moden dertil i 1895. En Skole byggedes af Carl Petersen, Giver, for ca. 4300 Kr., og her har siden ca. 50 Børn fra Sognets Vestsiden søgt til. Ved Torsted Skoles 50 Aars Jubilæum i 1945 gav Lærer Sv. Ø. Furbo indgaaende Oplysninger om denne Skole.

Selv om et saa stort Antal Elever afgik fra Aarestrup, gik dette dog atter op i den gamle Skole, og 1. Maj 1900 var her 108 Børn, 1910 88 Børn, 1920 108 Børn, 1930 101 Børn og 1940 gik Antallet ned til 67, og 1942 fra 1. April afskaffedes 4. Klasse. Siden har Skolen kun haft tre Klasser, der alle søger Skolen fire Dage om Ugen imod tidligere tre, og Fysik, Zoologi, Botanik, Tegning og Gymnastik lagdes ind i Timeplanen. Børneantallet har siden staaet omtrent stille og er ind mod Jubilæumsaaret 70 Børn.

Andenlærerembedet (1870).

Den Skole, som det første Sogneforstanderskab lod opføre

Alfred Saabye.

S. A. Tordrup.

Øst for Kirkediget i 1841 var lav i Højden, men 30 Alen lang og 12 Alen vid med en Skolestues Rumfang paa 2362½ Kubikfod. Til Østenden af dette Hus opbyggedes en 14 Alen lang, 12 Alen vid Bygning, men 4 Alen høj Mur — ca. ½ Alen højere end den gamle. Skolestuen var 2810 Kubikfod. Her var en ganske lille Lejlighed, to smaa Stuer og et lille Køkken for en ugift Lærer. 10,000 Sten til denne Skole hentedes af Byens Mænd fra Annerup Teglværk. Murer- og Snedkerarbejdet tilsløges Chr. Christensen Bak fra Trøjborg, og Skolen kostede ialt 555 Rdr.

Lønnen til den ny Andenlærer ansattes til 233 Rdr. + Bolig og 4 Favn Brænde. Førstelærerembedets Indtægt var omtrent samtidig 376 Rdr. + Bolig og 6 Favn Brænde. Efter Rigsdalermøntens Ophør i 1875 ansattes Embederne til henholdsvis 587 og 1309 Kr.

Begrundet paa, at Andenlærerstillingen helt igennem for Lærerne var et Overgangsled for at opnaa et Ene- eller Førstelærerembede har der siden 1870 været undervist af en temmelig lang Række

Lærere:

Anders Chr. Larsen fra 1870 forflyttedes i 1872 til Fanø.

Carl Hjorth, 1872—1876 (se ovenfor).

Rasmus Jørgensen Borre, 1876—78.

H. J. Petersen fra Hjedsbæk til 1880.

C. P. Jacobsen, 1880—ca. 1893, var Lærersøn fra Bislev og døde som Hmd. i Torsted 22. Marts 1920, 73 Aar gl.

Gotfred Jensen (Samer) tog Afsked fra Embedet 1894 og blev Kommunalærer i Aalborg (1897) ved Poul Paghsgades Skole. Redaktør af Grundejerbladet. Død i Aalborg 1939, 71 Aar gl.

Efter Torsted Skoles Oprettelse i 1895 omforandrede Embedet til et Forskolelærerindeembede med en Løn paa 500 Kr.

Kristine Nielsen Krag var derefter Lærerinde til 13. September 1901, da der bevilgedes hende Afsked begrundet paa Ægteskab. Hun rejste til Aalborg. Gift med Møbelhandler Petersen.

Derefter forandrede Embedet iflg. ministeriel Skrivelse af 19. November 1901 atter for en Andenlærer, og Lønnen forhøjedes til 600 Kr.

Carl Thomsen Kjærsgaard forflyttedes til Kollemorten Skole 1902.

Jens Kr. Andresen blev 1905 Enelærer ved Vedslet Skole. Død 1935.

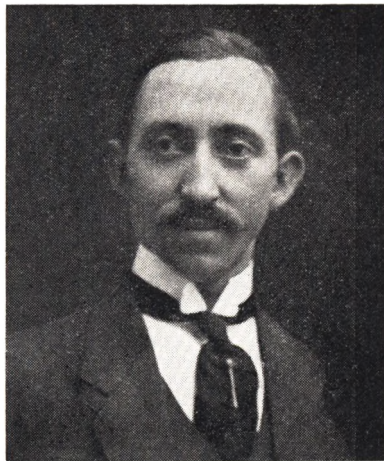
Thomas Kr. Hansen opgav Embedet 1906 og blev Andenlærer i Aunslev. Senere Administrator i Knud Engsig's Boghandel. Død 1946.

Anton Christoffer Nielsen blev 1907 Enelærer ved Døvling Skole.

Kjeld Jensen Due forflyttedes 1908 til Rammerød Skole.

H. C. Henriksen 1909—1910. Senere 2. Lærer i Ry, Lærer i Hadbjerg, nu Førstelærer i Hee.

Laurits Chr. Jørgensen, 1910—12, derefter Enelærer i Sjørring.

A. K. Frederiksen.

A. B. Davidsen.

N. Nielsen.

Ch. Nielsen.

Søren P. Madsen, 1912—14, nu Lærer i Sulsted.

Kristian Pedersen, 1914—16, nu Lærer ved Kasted Skole pr. Mundelstrup.

Alfred Saabye, 1916—18, nu Lærer ved Vannerup Skole, Farso.

Sofus Albin Tordrup, 1918—20, senere Lærer i Aabenraa og Gentofte. Magister. Forfatter til Børnepsykologi 1938, nu Skolepsykolog ved Gentofte Skolevæsen.

Anders Christian Frederiksen, 1921 — kaldet til Enelærer i Gudum ved Lemvig, nu Lærer i Hørsted i Thy.

Valdemar Ægidius, 1922—26, søgte Afsked til andet Erhverv.

Robert Eriksen, 1926—30, op-sagde Embede og købte Hovedgaarden Bjørnsholm, nu Ejendoms-mægler i Aalestrup.

Axel Bülow Davidsen, 1930—36, Broder til Sognepræsten, nu Lærer i Voxlev.

Niels Nielsen, 1936—44, byttede Embede med

Ch. Nielsen, af Liimskov Skole, f. 4. Decbr. 1906 i Thyregod. Dmitteredes fra Jelling 1927. Vikar i Aale, 2. Lærer i Thyregod til 1928, Lærer i Limskov til 1943, 1/1 1944—1/2 1948 1. Lærer i Sinding.

Vikarers Virketid og Navne er udeladt, dog bemærkes, at deres Antal har været 25—30 siden 1870.

Lønreguleringer:

Ifølge Lønningslov af 27. Maj 1908 sattes Førstelærerembedets Grundløn op fra 826 Kr. til 1026 Kr. og Andenlærerembedet fra 650 til 750 Kr. Torsted Skole til 950 Kr.

Efter Lønningslov af 4. Oktbr. 1919: Førstelærerembedet 2640 Kr., Andenlærerembedet 2100 Kr.

Efter Lønningslov af 28. April 1931 henholdsvis til 2700 Kr. og 2220 Kr.

1. April 1946 er Sognets tre Lærerembeder ansat til samme Grundløn, 3120 Kr. foruden de lovhjemlede Alderstillæg, pensinonsgivende Tillæg og Reguleringstillæg.

Nye Skoler.

Førstelærerens Skole fra 1841 fornyedes i 1885 med den nuværende Bygning, Bygningsudgift ca. 5000 Kr.

Andenlærerens Skole fra 1870 fornyedes i 1926, hvorved der indrettedes Bolig for en gift Lærer. Bygningsudgift ca. 10,000 Kroner.

To aarligt tilbagevendende Begivenheder er Skolens Juletræ og Sommerudflugt. Juletræet har forlængst holdt 50 Aars Jubilæum; det indførtes saavidt gamle Elever beretter af Lærer Flyger og holdtes i hans Skolestue indtil 1902, da Forsamlingshuset opførtes. Til Juletræsfesten deltager Skolebørn med yngre Søskende samt Forældre m. fl. Sommerudflugterne har ogsaa fundet Sted i over 50 Aar. En af Skolens første gik til Aalborg i 1890, hvor Børnene endog fik Lov at puste Glas paa Glasværket. Iøvrigt er Udflugten gaaet til Hovedstaden, Aarhus, Kalø, Himmelbjerget, Løkken eller lignende Steder, og i Aar, hvor man ikke har kunnet skaffe Jernbanerejse eller Rutebiler, har Forældre ofte i stort Tal kørt med Børnene til Øksø ved Mosskov. — De hjemlige Skovture til Torstedlund Skov er ogsaa hævdvundne efter ældgammel Skik.

Igennem *de 300 Aar* er Aarestrup Skolevæsen forandret væsentligt i en langsom og sindig Udvikling. Loven om Folke-

Skolens Elever og Lærere 1946.

skolen af 18. Maj 1937, der skulde være traadt i Kraft fra 1. April 1938, er endnu ikke som saa mange andre Steder opfyldt, begrundet paa Verdenskrigens ødelæggende Følger, men ad Aare vil her ogsaa ske en Forbedring. Men Gregers Krabbes Ord for den første Skole: „Gud til Lov og Ære og Børn til Forfremmelse“ bør staa som et Motto ogsaa for Fremtidens Skole.

De gamle Brønde.

Ved Hospitalet staar endnu dettes gamle kampestenssatte Brønd fra Hospitalets første Tid i 1637. Ved dens Vand slukkede Hospitalsskolens Poder ogsaa deres Tørst i over 100 Aar, naar de i solhede Dage havde løbet til Skolen for at komme tidlig nok, eller naar de havde svedt for stærkt over „Fibelen“ eller under „Ferlen“ i den snævre tofags Skolestue.

Men i Skolens Have staar nu gamle Frugttræer paa de gamle Degneboligers Grund, og Degnenes gamle Brønd fra 1581 staar endnu som et sidste Minde om en svunden Tid. Den gemmer sig ukendt af de fleste ved Nordsiden af Kirkediget ud for Kirkens Vaabenhus. Som Hospitalsbrønden er den opsat af løse Kampesten, men har et Par flade Trinsten i Nord-

Den gamle Skole- og Kirkebrønd fra 1581.

siden. Fra første Tid var den kun fjernet en halv Snes Skridt fra Degnens Hus, og den har aldrig været tør, selv ikke i denne tørre Sommer. Efter Aar 1800 begyndte Degnene at ymte om, at dens Vand kom fra Kirkegaarden og ønskede derfor en ny. Men Præsterne i Juelstrup tog saa om Søndagen en Kande Vand fra den med sig hjem, thi Vandet fra den var det bedste til Te, og naar Præsten kunde drikke Vandet, saa kunde Degnen ogsaa, og naar de gamle Degne blev langt over 80, saa var Vandet sikkert sundt. I Vand fra Brønden er saa at sige alle

Børn fra Sognet døbt i Tiden fra 1581—1841, da Brønden ogsaa var Kirkebrønd, idet Degnen hentede Daabsvand her. Siden Skolen flyttedes ud, er Brønden ikke brugt, og de store Kirke-træers Blade drysset hvert Aar ned i den. Men oprenset giver den hurtigt ca. $\frac{3}{4}$ Alen klart Vand op. I Bunden er Træ-belægning, og mellem de frønnede Fjæl vælder Vandet. Forhen har der ført en Stenbelægning Nord ud af Skolehaven, og en Rende til overflydende Vand løber langs denne ud til Renden fra Bydammen. Stenene minder om, at man ogsaa i sin Tid har haft Ærinde fra Nordsiden af Byen efter Vand. I solklare Dage kan Børnene spejle sig i dens Vand og se de høje Kirketræers Top dybt nede i Dybet, men samtidig kan de i deres bare Ben staa nede paa dens Bund i Vand til Knæerne.

*Kildevæld — aldrig Gæld —
fik vi til dig for Vandet,
bliv og giv,
Slægter Liv
her paa Bondelandet.*

I Jubilæumsaaret bestaar Skolekommissionen af:

Sognepræst H. Bülow Davidsen, Fmd. (siden 1927), Gdr. Laurits Qvist og Boelsmd. Svend Nielsen af Aarestrup samt Hmd. Søren Jacobsen og Gdr. Jens Andersen (Otte) af Torsted.

Kilderne og Oplysninger for nærværende Arbejde er opsøgt i Rigsarkivet i København og i Landsarkivet i Viborg ved Gennemgang af Matricul-, Fæste- og Skiftevæsens Protokoller, Bispearkivet, Stiftbøger, Kirkebøger, Embedsbøger, Sogne-raadsprotokol, Folketællingslister m. m. Desuden har jeg under Arbejdet med Taknemlighed mindedes forlængst afdøde ældre Folk for, hvad de personligt har meddelt mig om Skolen. Samtidig takker jeg enhver, der har stillet Oplysninger og Billedmateriale til Raadighed og min bedste Tak til Aarestrup Sogne-raad for dets Velvillie og Imødekommenhed, der har mulig-gjort Jubilæumsskriftets Trykning og Udgivelse.

Aarestrup Skole, den 24. November 1947.

Th. Johansen.

Skolen i 1948.

Aarestrup Skolekommission. Siddende i Midten: Fmd. Pastor H. Bülow Davidsen, Aarestrup, samt Skolens Lærere. Staaende, fra venstre: Gdr. Jens Andersen (Otte), Torsted. Gdr. Laurits Qvist, Aarestrup. Boelsmd. Sv. Nielsen, Boelshøj. Hmd. Søren Jacobsen, Torsted.

Aarestrup Sogneraad. Siddende i Midten: Fmd. Gdr. Alb. Nørhave, Aarestrup. Fra venstre: Gdr. Herman Jensen, Stubberupgaard. Husejer Chr. Christiansen, Skalborghus. Staaende, fra venstre: Gdr. Jens Andersen (Otte), Torsted. Gdr. Kr. Theilgaard, Kasserer, Aarestrup. Boelsmand Sv. Nielsen, Boelshøj. Slagterm. Ernst Hollensen. Aarestrup.